

Нова українська школа

Народна легенда. «Походження назви Переяслав» (легенда).

Мета: ознайомити учнів з із жанровими особливостями легенди; навчати аналізувати прочитані твори; аналізувати дії головних героїв; формувати вміння правильно виразно читати; розвивати уяву, фантазію учнів; виховувати повагу і любов до усної народної творчості.

Сьогодні
11.11.2022

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

**«Як запросимо
тишу в клас»**
- Прикладіть
вказівний палець
до губ и скажіть:
«Тш-ш-ш...».

Сьогодні
11.11.2022

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Понюхайте квітку»

- ❖ Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих - неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

Сьогодні
11.11.2022

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

**«Тепло
долоньок»**
- Потріть свої
долоньки і відчуй
тепло. Подаруй
усмішку та тепло
своїх долоньок
одне одному.

Сьогодні
11.11.2022

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Задми свічки»

- Уявіть, що перед вами – іменинний торт.
На ньому багато маленьких свічок. Зробіть
глибокий вдих і намагайтеся задуги якомога
більше свічок.

Сьогодні
11.11.2022

Читацька розминка. Робота над чистомовкою.

Ко-ко-ко, ко-ко-ко —
Вип'єм тепле молоко.
Ок-ок-ок, ок-ок-ок —
На піску малий жучок.

Сьогодні
11.11.2022

Читацька розминка. Прочитай швидко і правильно скоромовки.

Чорногузик через річку
У червоних черевичках

Чимчикує чимдуж в брід -
Чапля кличе на обід.

Сьогодні
11.11.2022

Повідомлення теми уроку.

З давніх-давен дійшли до нас складені народом твори, у яких відображалось його життя, ставлення до природи, праці, людей. Сьогодні ми познайомимось з ще одним жанром усної народної творчості – легендою.

Легенда - жанр фольклору і літератури, оповідь міфологічного чи історико-героїчного змісту. В легенді реальні події змішані з вигаданими.

ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ПЕРЕЯСЛАВ

Легенда

Пішов Володимир на хорватів*. Коли ж він повернувся з війни хорватської, печеніги прийшли тим боком Дніпра від Сули. Володимир пішов навпроти них і зустрів їх на Трубежі* коло броду, де тепер Переяслав. І став Володимир на

тій, і не наважувались ні він на ту сторону,
ні вони на цю сторону.

І під'їхав князь печенізький до ріки, і
покликав Володимира, і сказав йому:

— Випусти ти свого мужа*, а я свого,
хай поборються. І якщо твій муж ударить
об землю моїм, то не воюємо три роки; а
якщо ж наш муж ударить, то воюємо три
роки.

І розійшлися в різні сторони.

**Володимир же, вернувшись у стан*
свій, послав по табору глашатая* зі
словами:**

**— Чи нема такого мужа, який би
взявся боротися з печеніжином?**

Не знайшлося ніде.

**На ранок приїхали печеніги і свого
мужа привели, а в наших не було. І почав**

тужити Володимир, звертаючись до всіх воїнів, і прийшов один старий муж до князя і сказав йому:

— Княже! Є в мене один менший син дома, бо з чотирма я вийшов, а він дома залишився. У нього з дитинства не було такого, щоб хтось ударив ним. Одного ж разу, як я сварив його, а він м'яв шкуру, то розгнівався на мене і роздер шкуру

руками.

Князь же, це почувши, зрадів і послав за ним, і привели його до князя, і князь розповів йому все. Він же сказав:

— Княже, не знаю, чи здолаю його, спробуй-но мене: чи нема бика великого і сильного?

І знайшли бика великого й сильного, і

Сьогодні
11.11.2022

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання
тексту вчителем.

велів він роздражнювати бика; поклав
на нього залізо гаряче і пустив бика. І
побіг бик мимо нього, і схопив він бика
рукою за бік, і вирвав стільки шкури з
м'ясом, скільки його рука захопила. І
сказав йому Володимир:
— Можеш з ним боротися!

* * *

**А на завтра прийшли печеніги, стали
кликати:**

— Чи є муж? Наш уже готовий!

**Володимир же наказав тієї ночі
воїнам одягти зброю, і зійшлися обидва
стани. Випустили печеніги свого мужа:
був-бо він дуже превеликий і страшний. І
виступив муж Володимира. Поглянув на
нього печеніжин і засміявся, бо був він**

середнього зросту. І розмірявши відстань між обома військами, пустили їх один до одного. Схопилися вони і стали міцно держати один одного, і здавив наш печеніжина руками до смерті, і вдарив ним об землю. І вигукнули руси, а печеніги побігли, і Русь погнала за ними, рубаючи їх, і прогнала їх.

Сьогодні
11.11.2022

Опрацювання тексту «Походження назви Переяслав». Легенда. Читання
тексту вчителем.

* * *

Володимир же на radoщах заклав
город на броду, тому і назвав його
Переяслав, бо ж перейняв славу юнак той.
Володимир великими мужами зробив* і
його, і батька його. І повернувся
Володимир у Київ з перемогою та славою
великою.

Сьогодні
11.11.2022

Словникова робота.

Хорвати - народ, який здавна
жив і живе в Європі.

Трубіж – річка на Київщині.

Муж – тут: сильний воїн.

Сьогодні
11.11.2022

Словникова робота.

Стани - тут: війська.
Глашатай – той, хто голосно
оповіщав волю князя.
Великими мужами зробив – тут:
добре їх відзначив, нагородив
чимось.

Сьогодні
11.11.2022

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

хорва́тів
пече́ніги
глаша́тая
роздражнюва́ти
превели́кий
пече́ніжина
хорватсько́ї

пече́нізький
пече́ніжином
розгні́вався
розде́р
здола́ю
зійшли́ся
розмі́рявши

Сьогодні
11.11.2022

Читання твору учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами
вибіркового читання.

- ❖ Розкажи, чому це названо легенду.
- ❖ Знайди в тексті зовнішність
печерного чоловіка.
- ❖ Як зовні називається Переслав?
- ❖ Придумай ще одну частину
історії.

❖ Підготуйтеся стисло переказати легенду за складеним планом.

ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ ПЕРЕЯСЛАВ

План

1. Володимир і князь печенізький домовилися про двобій.
2. Пошуки мужа, який би вийшов боротися з печенігом.
3. Бій та перемога парубка.
4. Володимир заклав город на честь слави, яку перейняв юнак.

Чи знаєш ти, що місто
Переяслав на Київщині
називають «містом музеїв»? Їх
тут близько 30! За допомогою
інтернету, енциклопедій і
розповідей дорослих дізнайся
про них більше.

Сьогодні
11.11.2022

Пояснення домашнього завдання.

**Підручник с.53-55.
Прочитай легенду.
Підготуйся стисло
переказати за
складеним планом.**

